

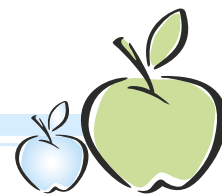
Dječje filmsko i videostvaralaštvo u funkciji javnoga zdravstva

Hrvatska ima oko osamsto osnovnih škola, a u njih stotinjak, kao izvannastavna aktivnost, djeluju školske filmske skupine. Čine ih učenici viših razreda, od petog do osmog, odnosno od deset do četrnaest godina, Mlade filmaše najčešće poučavaju profesorice Hrvatskog jezika jer je unutar njegove nastave predviđen i segment medijske kulture, ali zna se dogoditi da su voditelji(ce) i profesori Kemije ili Informatike ili neki drugi. Po logici stvari, time se bave uglavnom žene u prosvjeti, iako ima i nekoliko iznimaka. Djeca snimaju različite filmove, dokumentarne, igrane, čak i animirane, ili sve češće eksperimentalne, a u zadnjih dvadesetak godina sve više i javnozdravstvene, no naglasak je na činjenici da sama odabiru teme, sama snimaju i montiraju, dok voditelji nastoje pomagati ali što manje utjecati i nametati vlastita filmska promišljanja. Sve je počelo pedesetih godina prošloga stoljeća kada je u tadašnjoj osnovnoj školi u Pionirskom gradu u Zagrebu

učiteljica Ljerka Smrček pokrenula dječje filmsko stvaralaštvo. Tako je unatrag proteklih sedamdesetak godina, pod vodstvom Kino saveza Hrvatske, današnjeg Hrvatskog filmskog saveza, razvijen cijeli sustav koji objedinjuje kreativno približavanje djece filmu kao umjetničkoj, ali i tehničkoj disciplini, njihovu dodatnu senzibilizaciju na estetske, umjetničke i humanističke vrijednosti, ali i pružanje mogućnosti za zdrave načine provođenja slobodnog vremena, odvajanje od asocijalnih ili ovisničkih ponašanja, resocijalizaciju i prihvaćanje zdravog stila života, odnosno javnozdravstveni pristup. Godišnje se u Hrvatskoj snimi oko dvije stotine dječjih filmova, čije ukupno trajanje, a filmski teoretičari i kritičari tvrde i kvaliteta, često uglavnom nadmašuje profesionalnu produkciju svih igranih, dokumentarnih, animiranih i eksperimentalnih filmova. Valja razlikovati pojmove *filma za djecu*, kao što su *Vlak u snijegu* ili *Koko u Parizu*, koje rade odrasli, profesionalni autori, a namijenjeni su prvenstveno

dječjoj filmskoj publici, od *dječjeg filma*, kojeg stvaraju sama djeca s namjerom da ih prikazuju svojim vršnjacima ali i svima drugima koji ih žele vidjeti. Temeljem tih spoznaja, ali i tradicije filmskog stvaralaštva u Školi narodnog zdravlja, posebno u periodu tridesetih godina prošloga stoljeća, kada je u ŠNZ snimljeno stotinjak edukativnih, nastavnih, dokumentarnih i animiranih filmova, koje je prema procjenama znalaca vidjelo čak 25.000.000 gledatelja u svim dijelova bivše države, nastao je projekt susreta *Dječje filmsko i videostvaralaštvo u funkciji javnoga zdravstva* te *Dječjeg filmskog kampa*. Prvi je takav susret održan 2007. godine u Motovunu, u okviru programa Ljetne škole unapređenja zdravlja koju je organizirala Hrvatska mreža zdravih gradova, u suorganizaciji s Hrvatskim filmskim savezom. Idućih se godina u kontinuitetu susreti održavaju u Motovunu, Poreču, Grožnjanu, Vukovaru i Zagrebu, povremeno i uz *Dječji filmski kamp*. U organizaciji i provedbi proteklih su godina

u nastavi koji pomažu učenicima s raznim poteškoćama i mnogi drugi. Na *Dječjim filmskim kampovima* koji se povremeno (ovisno o raspoloživim financijskim sredstvima) održavaju uz susrete *Dječje filmsko i videostvaralaštvo u funkciji javnoga zdravstva*, učenici iz cijele Hrvatske, uz pomoć svojih voditelja, educiraju vršnjake i druge zainteresirane, na području na kojem se *Kamp* održava, o temeljima dječjeg filmskog stvaralaštva: Tako je nastalo više od trideset igranih, dokumentarnih i animiranih filmova ili TV-reportaža. Na sedmom *Dječjem filmskom kampu* snimljeni su u *radionici za animirani film* koju su vodili Hrvoje Selec i Ana Sever animirani film *112, zovi doktora!*, u *radionici za TV-reportažu* koju su vodili Nataša Kralj i Radovan Petković TV-reportaže o obilježavanju devedesete obljetnice ŠNZ *Andrija Štampar* odnosno o dječjem viđenju temeljnih poruka dr. Štampara te u *radionici za dokumentarni film* koju su vodili Karlo Batistić i Antonio Britvar dokumentarni film naslovljen *Devedeset godina Štampara*. Jedanaesti susret *Dječje filmsko i videostvaralaštvo u funkciji javnoga zdravstva* i sedmi *Dječji filmski kamp* programski su koncipirani kao dio obilježavanja devedesete obljetnice postojanja Škole narodnog zdravlja *Andrija Štampar* Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, u čijim prostorima su i održani, a ŠNZ je od 2009. godine i pokrovitelj susreta *Dječje filmsko i videostvaralaštvo u funkciji javnoga zdravstva* odnosno *Dječjeg filmskog kampa*.

sudjelovali i Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Županije istarske, Fond Zdravi grad Poreč, Društva Naša djeca Motovun odnosno Poreč, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Javna ustanova u kulturi Hrvatski dom, Vukovar, Osnovna škola Rudeš iz Zagreba te Škola narodnog zdravlja *Andrija Štampar* Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Na susretima *Dječje filmsko i videostvaralaštvo u funkciji javnoga zdravstva* prikazuju se filmovi koji imaju javnozdravstveni značaj. Ciljana su publika eksperti javnoga zdravstva s kojima se poslije filmskih projekcija uspostavlja kreativan dijalog o temama od zajedničkog interesa. Na dosadašnjih je jedanaest susreta prikazano više od osamdeset dječjih filmova o javnozdravstvenim temama od kojih su mnogi našli praktičnu primjenu i u nastavi na medicinskim, edukacijsko-rehabilitacijskim i srodnim fakultetima, na javnim tribinama, predavanjima i drugim javnozdravstvenim sadržajima. Među njima su bili i filmovi o djeci koja imaju ADHD, svestrano nadarenoj djeci koja su ograničena okolinom koja ih okružuje, a ne prepoznaje njihove vrijednosti, osobama s raznim vrstama invaliditeta, posebno o vršnjacima, raznim ovisnostima čak i unutar obitelji autora filmova, posljedicama PTSP-ija na oboljele i njihove bližnje, ali i o zdravim načinima prehrane, vrijednostima multietičnosti odnosno interkulturalnosti, problemima s arhitektonskim barijerama za osobe s invaliditetom, sličnostima i razlikama među

blizancima, opravdanosti cijepljenja protiv HPV virusa, korisnosti terapijskih pasa, životu starijih u zajednici, djeci u dječjim domovima, djeci koja imaju Down sindrom, vršnjačkom nasilju u našim školama, djeci koja se zbog posla roditelja stalno sele u nove sredine, posebno aktivnim i kreativnim ljudima u visokoj životnoj dobi, o uzrocima i posljedicama stresa, ekološkim vrijednostima, vjerskoj, nacionalnoj i kulturalnoj (ne)snošljivosti, sudbini djece iz razorenih obitelji, dobrim i lošim stranama tetoviranja, ovisnosti o kladenju i drugim rizičnim ponašanjima, spontanosti izolaciji *drugačijih* u našim školama, prejakom povezanosti nekih učenika s nastavnicima, akcijama usmjerenim na smanjenje straha djece prema liječnicima, vrijednosti asistenata

Duško Popović
autor i voditelj projekta
popovicdusko@yahoo.com

